

EKONONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 15 300/B/2012/140 722 6907

**ANALÝZA ÚČTOVNEJ UZÁVIERKY
A ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY VO VYBRANEJ
ÚČTOVNEJ JEDNOTKE**

Bakalárska práca

2012

Veronika Majerčáková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

**ANALÝZA ÚČTOVNEJ UZÁVIERKY
A ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY VO VYBRANEJ
ÚČTOVNEJ JEDNOTKE**

Bakalárska práca

Študijný program: Financie, bankovníctvo a investovanie

Študijný odbor: 3.3.6 Financie, bankovníctvo a investovanie

Školiace pracovisko: Katedra financií Národohospodárskej fakulty EU v Bratislave

Školiteľ: Ing. Zuzana Staričková, PhD.

Bratislava 2012

Veronika Majerčáková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Týmto by som sa chcela poďakovať vedúcej záverečnej práce Ing. Zuzane Staríčkovej, PhD. za jej cenné rady a čas, ktorý mi venovala pri vypracovaní bakalárskej práce, odbornú konzultáciu a samozrejme za jej trpezlivosť a ochotu.

ABSTRAKT

MAJERČÁKOVÁ, Veronika: *Analýza účtovnej uzávierky a účtovnej závierky vo vybranej účtovnej jednotke*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Zuzana Staričková, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2012, 37 s.

Cieľom bakalárskej práce je uskutočniť analýzu účtovnej uzávierky a analýzu účtovnej závierky vo vybranej účtovnej jednotke. Objektom skúmania záverečnej práce je spoločnosť, ktorá je zameraná najmä na technológie a stavby čistiarní odpadových vôd, IronMont, s. r. o.. Práca je rozdelená do štyroch kapitol. Obsahuje mnoho schém a tabuliek, ktoré sa názorne snažia priblížiť danú problematiku. Prvá kapitola sa zaoberá priblížením účtovnej uzávierky a účtovnej závierky ako z pohľadu platnej slovenskej legislatívy tak i z pohľadu medzinárodných účtovných štandardov IFRS. Druhá kapitola vymedzuje cieľ, metodiku a metódy skúmania bakalárskej práce. V tretej kapitole sú stručne vymedzené uzávierkové práce a taktiež táto kapitola poskytuje teoretický základ pre uskutočnenie finančnej analýzy účtovnej závierky. Predmetom štvrtej kapitoly je analýza uzávierkových prác a uzatvárania účtov vo vybranej účtovnej jednotke za účtovné obdobie – kalendárny rok 2011 a samotná realizácia finančnej analýzy vybranej spoločnosti na základe údajov z účtovnej závierky za roky 2009, 2010 a 2011. Výsledkom riešenia danej problematiky je posúdenie správnosti uskutočňovania účtovnej uzávierky ako aj finančnej situácie vybranej účtovnej jednotky.

Kľúčové slová: Účtovná uzávierka, Uzávierkové práce, Účtovná závierka, Finančná analýza, Súvaha, Výkaz ziskov a strát.

ABSTRACT

MAJERČÁKOVÁ, Veronika: *Analysis of the accounts and financial statements of the selected entity*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Finance. – Thesis Supervisor: Ing. Zuzana Staričková, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2012, 37 p.

The bachelor thesis is to analyze the accounts and also the financial statements in the selected entity. The object of examination of the thesis is a company that is mainly focused on technologies and building sewage disposal plants – IronMont, Ltd. The work is divided into four chapters. It contains many diagrams and tables to illustrate the issue trying to get closer. The first chapter deals with the approximation of the accounts and financial statements from the perspective of Slovak legislation as well as from the perspective of international accounting standards. The second chapter defines the objectives, methodology and used methods. The third chapter briefly defines closing work and provides a theoretical basis for carrying out financial analysis of financial statements. The fourth chapter analyzes the closing work and closing of accounts in the selected entity for the year 2011 and actual implementation of the selected company financial analysis based on data from financial statements for the years 2009, 2010 and 2011. As a result there is a judgment of the implementation of the accounts in proper way and financial position of the selected entity as well.

Keywords: Closing of accounts, Closing work, Financial statements, Financial analysis, Balance sheet, Income statement.

OBSAH

ÚVOD.....	1
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ.....	2
1.1 Účtovná uzávierka a účtovná závierka podľa slovenskej právnej úpravy	2
1.2 Charakteristika účtovnej uzávierky	2
1.3 Charakteristika účtovnej závierky	4
1.4 Účtovná závierka podľa IAS/IFRS.....	6
2 CIEĽ PRÁCE, METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA.....	7
2.1 Cieľ práce	7
2.2 Metodika práce a metódy skúmania	7
3 ÚČTOVNÁ UZÁVIERKA A FINANČNÁ ANALÝZA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY ...	9
3.1 Uzávierkové práce s dôrazom na účtovnú analýzu.....	9
3.2 Všeobecná charakteristika finančnej analýzy	14
3.3 Metódy finančnej analýzy.....	15
3.4 Pomerové ukazovatele	15
3.4.1 Ukazovatele rentability a produktivity	15
3.4.2 Ukazovatele zadlženosti	16
3.4.3 Ukazovatele likvidity	18
3.4.4 Ukazovatele aktivity (obratu)	19
4 VÝSLEDKY PRÁCE A DISKUSIA	21
4.1 Profil spoločnosti IronMont, s. r. o.....	21
4.2 Analýza účtovnej uzávierky v spoločnosti IronMont, s. r. o.	22
4.3 Analýza účtovnej závierky v spoločnosti IronMont, s. r. o.	23
4.3.1 Horizontálna analýza účtovnej závierky	23
4.3.2 Vertikálna analýza účtovnej závierky	29
4.3.3 Analýza pomerových ukazovateľov	32
5 ZÁVER.....	37
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	38
ZOZNAM PRÍLOH.....	40

ÚVOD

Účtovníctvo je veľmi dôležitým prostriedkom na čerpanie informácií rôznymi používateľmi, a to od vlastníkov jednotlivých spoločností v prvom rade až po externých používateľov. Spája sa s procesom riadenia a rozhodovania v podniku. Základným predpokladom, aby informácie uvedené v účtovnej závierke spoločnosti boli vierohodné, je aby účtovníctvo a najmä hospodárske operácie, boli vedené úplne, správne, zrozumiteľne a preukázateľne. Len informácie, ktoré spĺňajú požadované kvalitatívne charakteristiky potom odrážajú skutočný stav a zdravie účtovnej jednotky.

Úspech podnikateľských subjektov závisí najmä od toho, ako je podnikový manažment schopný reagovať na nové podmienky na trhu. Je priamo závislý od objektívnej analýzy a hodnotenia vlastných možností a výsledkov, možností a výsledkov konkurencie a v konečnom dôsledku na prijatí správnych rozhodnutí. Jedným z nástrojov, ako rozpoznať silné a slabé stránky podniku je finančná analýza. Pre mnohé spoločnosti sa analýza ich finančnej situácie končí podaním daňového priznania. Hlbšie sa nevenujú poznaniu svojich nedostatkov, prípadne konkurenčných výhod, čo je v mnohých prípadoch na škodu. Možno práve hlbšou analýzou jednotlivých ukazovateľov by vedeli správne plánovať napríklad svoju likviditu alebo si prepočítať návratnosť investovaných prostriedkov. Aj tomuto cieľu má slúžiť táto bakalárska práca.

Samotná práca je rozdelená do štyroch kapitol. Prvá kapitola tvorí teoretické východisko. Charakterizuje pojmy, ako je účtovná uzávierka, účtovná závierka, vymedzuje ich právny rámec v podmienkach Slovenskej republiky, ako aj v podmienkach medzinárodných účtovných štandardov.

Predmetom druhej kapitoly je stanovenie cieľa bakalárskej práce a metód skúmania. V tretej kapitole sa prechádza k samotnej finančnej analýze, kde sú v úvode rozpracované teoretické predpoklady a spôsob výpočtu jednotlivých ukazovateľov finančnej analýzy. Následne sa prechádza do praktickej časti, v ktorej sú aplikované všetky doterajšie poznatky do praxe. Vo vybranej účtovnej jednotke vykonáme finančnú analýzu spolu s interpretáciou výsledkov a odporúčanými opatreniami do budúcich účtovných období.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

Na to, aby si účtovné jednotky v súčasnej dobe udržali svoje postavenie na trhu a boli konkurencie schopné, je potrebné, aby dokonale poznali svoje silné a slabé stránky. V procese rozhodovania sú kvalitné informácie tým najväčším zdrojom bohatstva, avšak ich získavanie a najmä spracovanie nie je jednoduché. Základným zdrojom čerpania kvalitných informácií o stave účtovnej jednotky je účtovná závierka.

1.1 Účtovná uzávierka a účtovná závierka podľa slovenskej právnej úpravy

Činnosti súvisiace s účtovnou uzávierkou a zostavenie účtovnej závierky sú upravené v podmienkach Slovenskej republiky nasledujúceimi právnymi predpismi:

- zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov;
- opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23 054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov;
- opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov;
- ďalšie predpisy, ktoré slúžia len ako doplnenie informácií pre účtovné jednotky (metodické pokyny, oznámenia, usmernenie).

1.2 Charakteristika účtovnej uzávierky

Každá účtovná jednotka na konci príslušného účtovného obdobia bilancuje svoju doterajšiu činnosť, aby mohla prostredníctvom účtovnej závierky poskytnúť informácie

širokému spektru používateľov využívajúcich tieto informácie pre potreby riadenia. Z časového hľadiska je účtovníctvo tvorené bežným účtovníctvom a účtovnou závierkou.

Bežným účtovníctvom sa rozumie účtovanie všetkých účtovných prípadov, do takého účtovného obdobia, s ktorým vecne i časovo súvisia. V rámci bežného účtovníctva účtovná jednotka na začiatku účtovného obdobia otvára účty hlavnej knihy prostredníctvom účtovných zápisov súvisťazne s účtom 701 – Začiatkový účet súvahový. Ďalej účtuje o účtovných prípadoch, ktoré sa účtujú iba ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a nakoniec uzatvára účtovné knihy.

K tomu, aby účtovná jednotka mohla zostaviť účtovnú závierku, musí na konci účtovného obdobia vykonať súhrn prác, ktoré sa označujú pojmom **účtovná uzávierka**.

Účtovná uzávierka je činnosť spojená s uzatváraním účtovných kníh za pevne stanovené účtovné obdobie, ktorej výsledkom je zostavená účtovná závierka.¹

Obsahom účtovnej uzávierky sú:

1. **uzávierkové práce**, ktoré sa členia na dve samostatné časti – účtovnú analýzu a daňovú analýzu. Základom účtovnej analýzy je inventarizácia, ktorou sa preukazuje vecná správnosť a reálnosť ocenenia jednotlivých zložiek majetku, záväzkov, vlastného imania, nákladov a výnosov. Výsledkom daňovej analýzy je vyčíslenie základu dane z príjmov účtovnej jednotky, výpočet samotnej dane z príjmov a zostavenie daňového priznania.
2. **uzatvorenie účtovných kníh** po zaúčtovaní všetkých závierkových a upravujúcich závierkových účtovných prípadov prostredníctvom účtovných zápisov na uzávierkových účtoch 710 – Účet ziskov a strát a 702 – Konečný účet súvahový.
3. **zostavenie účtovnej závierky**, ktorá prezentuje všetky doteraz zachytené skutočnosti.

Z predchádzajúceho textu vyplýva, že účtovná uzávierka predstavuje práce ktoré je potrebné realizovať pred uzatvorením účtov, ako aj uzatvorenie účtov v účtovných

¹ ŠLOSÁROVÁ, A., a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Prvé vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2006. s.21. ISBN 80-8078-070-6.

knihách. Tieto operácie následne predstavujú východisko pre zostavenie účtovnej závierky.

1.3 Charakteristika účtovnej závierky

„Účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú. Účtovná závierka tvorí jeden celok.“²

Účtovná závierka, taktiež môže byť chápaná ako dôležitá účtovná písomnosť, ktorá je zdrojom cieľavedome a v prehľadnej forme usporiadaného súboru informácií o ekonomickej činnosti účtovnej jednotky za určité účtovné obdobie.³ Cieľom účtovnej závierky je poskytovať informácie o finančnej situácii, výnosnosti a peňažných tokoch podniku, ktoré sú užitočné pre široký okruh používateľov pri ich rozhodovaní. Účtovná závierka tiež informuje o výsledkoch starostlivosti manažmentu o zverené zdroje.⁴

Aby informácie uvedené v účtovnej závierke boli užitočné pre používateľov, musia spĺňať určité kvalitatívne charakteristiky. Užitočnosť informácií sa meria ich významnosťou. Významná je informácia, ktorá je spoľahlivá, zrozumiteľná a porovnateľná zároveň. Informácia je zrozumiteľná vtedy, ak používateľ dokáže porozumieť jej obsahu, pričom má dostatočné znalosti o podnikateľských a ostatných činnostiach tejto účtovnej jednotky. Porovnateľnosť informácie sa chápe ako istota používateľa, že účtovná jednotka nezmenila v priebehu účtovného obdobia použité účtovné metódy a zásady a v nasledujúcom období (minimálne 12 mesiacov) bude nepretržite pokračovať v svojej činnosti. Zároveň je dôležitá porovnateľnosť účtovnej závierky s inými účtovnými závierkami podobných podnikov. Za spoľahlivé považujeme informácie, ktoré neobsahujú vecné chyby a používatelia sa môžu spoľahnúť na to, že všetky transakcie a udalosti sú zobrazené verne, úplne a sú včasné.

² ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2011. *Účtovníctvo*. Prvé vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2011. s. 229. ISBN 978-80-8078-418-8.

³ JURÍKOVÁ, R. 2002. *Účtovná závierka podľa medzinárodných účtovných štandardov a jej porovnanie so slovenskou právnou úpravou*. Bratislava: Súvaha. 2002, s. 11. ISBN 80-88727-51-0.

⁴ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Prvé vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2006. s. 39. ISBN 80-8078-070-6.

Účtovná závierka podnikateľskej účtovnej jednotky plní viaceré úlohy:

1. informačná úloha – zdroj informácií pre rôznych používateľov,
2. dokumentačná úloha – dokumentácia stavu finančnej situácie a výkonnosti k dátumu zostavenia účtovnej závierky,
3. kontrolná úloha – zdroj informácií pre potreby internej alebo externej kontroly,
4. slúži ako povinná príloha k daňovému priznaniu k dani z príjmov,
5. je predmetom overenia audítorom, ktorý vyjadruje svoj názor na účtovnú závierku.

Účtovnú závierku možno členiť z viacerých hľadísk:⁵

Z **hľadiska času**, t. j. dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje rozlišujeme:

- riadnu účtovnú závierku – zostavuje sa k poslednému dňu účtovného obdobia,
- mimoriadnu účtovnú závierku – zostavuje sa v prípade mimoriadnych udalostí v zmysle zákona o účtovníctve alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov,
- priebežnú účtovnú závierku – zostavená za obdobie kratšie, ako je účtovné obdobie stanovené zákonom o účtovníctve alebo na základe osobitného predpisu.

Z **hľadiska rozsahu**, t. j. počtu účtovných jednotiek, ktoré sú zahrnuté do účtovnej závierky:

- individuálna účtovná závierka – za jednu samostatnú účtovnú jednotku,
- konsolidovaná účtovná závierka – za konsolidovaný celok (skupinu účtovných jednotiek).

V **nadväznosti na právne predpisy** rozlišuje účtovnú závierku zostavenú podľa:

- slovenských právnych predpisov alebo podľa
- nadnárodnej úpravy (IAS/IFRS, US GAAP)⁶.

Z **hľadiska adresátov**, ktorým je účtovná závierka určená rozlišujeme:

- externú účtovnú závierku – zdroj informácií pre externých používateľov,
- internú účtovnú závierku – zdroj informácií pre vnútorné potreby.

⁵ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Prvé vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2006. s. 46 – 50. ISBN 80-8078-070-6.

⁶ IAS/IFRS = International Accounting Standards (Medzinárodné účtovné štandardy)/International Financial Reporting Standards (Medzinárodné štandardy finančného vykazovania)

US GAAP = US Generally Accepted Accounting Principles (americké všeobecne uznávané účtovné zásady)

Účtovná závierka v sústave podvojného účtovníctva obsahuje tieto súčasti:

- súvahu,
- výkaz ziskov a strát,
- poznámky (prehľad zmien vlastného imania a prehľad peňažných tokov).

1.4 Účtovná závierka podľa IAS/IFRS

„Cieľom účtovnej závierky zostavenej na všeobecný účel podľa IFRS je poskytovanie informácií o finančnej situácii, finančnej výkonnosti a peňažných tokoch širokému okruhu používateľov, pre ktorých tieto informácie slúžia na prijímanie ekonomických rozhodnutí.“⁷

Účtovnou závierkou sa podľa IFRS rozumie:

- **Úplná (kompletná) účtovná závierka za ročné (účtovné) obdobie.**
- **Skrátená verzia za medziročné obdobie.**

Úplná (kompletná) účtovná závierka obsahuje nasledovné súčasti:

- **Výkaz finančnej situácie** (*The statement of financial position/Balance sheet*),⁸
- **Výkaz komplexného (úplného) výsledku** (*The statement of comprehensive income*),
- **Výkaz zmien vlastného imania** (*The statement of changes in equity*),
- **Výkaz peňažných tokov** (*The cash flow statement*),
- **Poznámky** (*Notes*).

Predmetom nasledovnej kapitoly je vytýčenie cieľa bakalárskej práce, popis metodiky práce a použitých metód skúmania.

⁷ SOUKUPOVÁ, B. a kol. 2008. *Účtovníctvo vo finančnom riadení*. Bratislava: Súvaha, 2008. s. 64. ISBN 978-80-89265-08-4.

⁸ Za každým účtovným pojmom je uvedený aj ustálený anglický preklad, nakoľko nesprávna interpretácia pojmu môže viesť k omylom.

2 CIEĽ PRÁCE, METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

2.1 Cieľ práce

Ako vyplýva zo samotného názvu bakalárskej práce, práca má stanovené dva hlavné rovnocenné ciele. Prvým z nich je analýza účtovnej uzávierky, ktorá má byť realizovaná vo vybranej účtovnej jednotke. Na základe zistení, je potrebné posúdiť správnosť uskutočnených uzávierkových operácií ako aj samotného uzatvárania účtov.

Druhý cieľ záverečnej práce sa zameriava na posúdenie finančnej situácie vybranej spoločnosti na základe vykonanej analýzy údajov z výkazov účtovnej závierky. Tento cieľ v sebe zahŕňa dva ďalšie čiastkové ciele a to: zhodnotenie súčasného finančného zdravia analyzovanej spoločnosti a pokus o predikciu finančnej situácie spoločnosti.

2.2 Metodika práce a metódy skúmania

Objektom skúmania bakalárskej práce je účtovná uzávierka a účtovná závierka spoločnosti IronMont, s. r. o.. Keďže má bakalárska práca tvoriť jeden usporiadaný celok, je potrebné dodržiavať určité pracovné postupy a zvoliť si zdroj informácií, z ktorých budú údaje čerpané. Kompletná účtovná závierka za rok 2011 a predchádzajúce účtovné obdobia nám bola poskytnutá vedením spoločnosti IronMont, s. r. o. za predpokladu spätnej väzby v podobe finančnej analýzy, keďže spoločnosť takýto komplexný rozbor ukazovateľov doposiaľ nevykonala.

Metódy skúmania, ktoré sme použili pri písaní bakalárskej práce sú najmä: analýza, syntéza, dedukcia, indukcia, abstrakcia a komparácia. Prvá a tretia kapitola je zameraná hlavne na teoretickú časť danej problematiky a opiera sa najmä o zákon o účtovníctve a príslušné opatrenia upravujúce bežné účtovníctvo a účtovnú závierku. Metódou poznania sme na základe týchto teoretických poznatkov dokázali definovať základné charakteristiky a postupy týkajúce sa témy.

Úvod praktickej časti práce charakterizuje profil spoločnosti, ktorý v krátkosti oboznamuje používateľov bakalárskej práce o činnosti spoločnosti a iných základných informáciách. Praktická časť ďalej pokračuje samotnou analýzou účtovnej uzávierky

a účtovnej závierky vybranej spoločnosti. Vzhľadom na stanovené ciele práca analyzuje, porovnáva a dedukuje výsledky pomerových a rozdielových ukazovateľov.

V nasledujúcej kapitole je podrobne rozpracovaná teoretická časť, ktorej obsahom sú najmä uzávierkové práce s dôrazom na účtovnú analýzu a finančná analýza účtovnej jednotky.

3 ÚČTOVNÁ UZÁVIERKA A FINANČNÁ ANALÝZA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

3.1 Uzávierkové práce s dôrazom na účtovnú analýzu

Práce, ktoré účtovná jednotka musí vykonať na konci účtovného obdobia pred uzatvorením účtovných kníh, môžeme zhrnúť do nasledovných bodov⁹:

1) Inventarizácia

Inventarizácia tvorí základ účtovnej analýzy a účtovné jednotky sú povinné vykonať ju v súlade so zákonom o účtovníctve.¹⁰ Inventarizáciou účtovná jednotka overuje, či stav majetku, záväzkov a vlastného imania v účtovníctve zodpovedá skutočnosti, t. j. posudzuje sa jeho existencia, a či ocenenie majetku, záväzkov a vlastného imania (a s nimi súvisiace výnosy a náklady) zodpovedá skutočnosti, t. j. posudzuje sa reálnosť ocenenia.¹¹

Rozhodujúcim sa stáva skutočne zistený stav, ktorému sa následne musí prispôbiť stav a ocenenie v účtovníctve. Zákon o účtovníctve zároveň stanovuje lehoty na vykonanie inventarizácie, a to pri:

- a) hmotnom majetku okrem zásob môže účtovná jednotka vykonať inventarizáciu v inej lehote ako ku každému dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, avšak táto lehota nesmie prekročiť dva roky,
- b) peňažných prostriedkoch v hotovosti musí účtovná jednotka vykonať inventarizáciu minimálne štyrikrát za účtovné obdobie.

Skutočný stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov sa zisťuje inventúrou.

Pri majetku hmotnej povahy a nehmotnej povahy sa skutočný stav zisťuje fyzickou inventúrou; pri záväzkoch, rozdiel majetku a záväzkov a pri tých druhoch majetku, pri

⁹ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2011. Účtovníctvo. Prvé vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2011. s. 231. ISBN 978-80-8078-418-8.

¹⁰ Zákon o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 29 - 30

¹¹ SOUKUPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. 2004. Účtovníctvo. 2., prepracované vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2004. s. 57. ISBN 80-8078-020-X.

ktorých nemožno vykonať fyzickú inventúru, sa skutočný stav zisťuje dokladovou inventúrou; ak je to možné, používa sa kombinácia fyzickej a dokladovej inventúry.

Inventarizačný rozdiel môže mať dvojaký charakter, a to:

- a) **manko**, ak zistený skutočný stav je nižší ako stav v účtovníctve a ak ho nemožno preukázať účtovným záznamom; pri peňažných prostriedkoch a ceninách sa označuje ako **schodok**,
- b) **prebytok**, ak zistený skutočný stav je vyšší ako stav v účtovníctve a ak ho nemožno preukázať účtovným záznamom.

Inventarizačný rozdiel zaúčtuje účtovná jednotka do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overuje stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov. Tým sa zabezpečí úplnosť účtovníctva.

2) Preskúmanie zhody syntetických účtov a analytickej evidencie

Z dôvodu zabezpečenia bezprostrednej nadväznosti syntetickej a analytickej evidencie účtov je potrebné preskúmať, či hodnota súčtu účtov analytickej evidencie zodpovedá hodnote účtu syntetickej evidencie. V prípade spracovania účtovníctva pomocou prostriedkov výpočtovej techniky je táto zhoda preskúmaná automaticky.

3) Kontrola princípu bilančnej kontinuity

Podstata princípu bilančnej kontinuity spočíva v tom, že konečné zostatky účtov, ktoré sa vykazujú v súvahe k poslednému dňu účtovného obdobia (702 – Konečný účet súvahový), musia byť zhodné so začiatocnými zostatkami týchto účtov k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia (701 – Začiatocný účet súvahový).

4) Kontrola účtu 431 – Výsledok hospodárenia v schvaľovaní

Na účte 431 vykazuje účtovná jednotka svoj výsledok hospodárenia po zdanení daňou z príjmov za bezprostredne predchádzajúce obdobie, ktorý následne účtovná jednotka buď rozdelí (účtovný zisk), alebo usporiada (účtovná strata). Účet 431 je usporiadacím účtom, preto pri uzatváraní účtovných kníh nesmie mať zostatok. Ak príslušný orgán účtovnej jednotky do konca nasledujúceho účtovného obdobia nerozhodne o rozdelení výsledku hospodárenia, možno tento výsledok alebo jeho časť zaúčtovať v prípade zisku na účte 428 – Nerozdelený zisk minulých rokov, v prípade straty na účte 429 – Neuhradená strata minulých rokov.

5) Časové rozlíšenie nákladov a výnosov

Náklady a výnosy je účtovná jednotka povinná zaúčtovať v účtovnom období, s ktorým časovo a vecne súvisia, bez ohľadu na to, kedy vzniknú výdavky a príjmy vzťahujúce sa k týmto nákladom a výnosom. Táto požiadavka sa nazýva akruálny princíp a jeho uplatňovaním účtovná jednotka zabezpečí dôsledné časové rozlíšenie nákladov a výnosov v podvojnóm účtovníctve.

6) Prepočet majetku a záväzkov v cudzej mene na slovenskú menu (€) ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Účtovná jednotka je povinná ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, prepočítať majetok a záväzky v cudzej mene na slovenskú menu (€) kurzom podľa kurzového lístka Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) z tohto dňa. Kurzové rozdiely, ktoré sú vyčíslené k tomuto dňu, sa označujú ako nerealizované a nespôsobujú peňažné toky.

7) Zaúčtovanie účtovných prípadov na účtoch, ktoré nesmú mať ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, konečný zostatok

Ak účtovná jednotka účtuje v prípade zásob spôsobom A, pričom počas roka využíva kalkulačné účty 111 – Obstaranie materiálu a 131 – Obstaranie tovaru, musí ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, zostatky týchto účtov preúčtovať na iný účet, a to v závislosti od toho, čo predstavuje ich stav. Uvedené účty nesmú mať konečný zostatok. V prípade vyfakturovaných a do toho času fyzicky nedodaných zásob, sa daná skutočnosť zachytiť na účtoch 119 – Materiál na ceste alebo 139 – Tovar na ceste.

V prípade, že účtovná jednotka používa spôsob B účtovania zásob, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, vykáže skutočný stav zásob zistený inventúrou na účtoch účtovej triedy 1 – Zásoby.

8) Výpočet odloženej dane z príjmov

Jedným z nástrojov zabezpečenia verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva je odložená daň z príjmov. Účtuje sa o nej vždy, keď vzniká rozdielny pohľad na výšku dane z príjmov v účtovnom a zdaňovacom období v účtovníctve a podľa zákona o dani z príjmov.

Podľa § 19 zákona o účtovníctve o odloženej dani povinne účtujú len účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť overiť účtovnú závierku audítorom. Tieto sú povinné o nej účtovať aj v prípade, že im povinnosť overenia zanikne. Ostatné účtovné jednotky môžu účtovať o odloženej dani na základe dobrovoľného rozhodnutia.

9) Zistenie nevyfakturovaných splnených dodávok majetku a poskytnutých služieb

V prípade, ak účtovná jednotka prevzala dodávku majetku alebo služby a dodávateľ do dňa uzatvorenia účtovných kníh dodávku nevyfakturoval a suma záväzku a lehota splatnosti je známa, zaúčtuje sa na účet 326 – Nevyfakturované dodávky alebo 476 – Dlhodobé nevyfakturované dodávky. Ak výšku záväzku alebo dátum splatnosti účtovná jednotka nepozná, nevyfakturovaná dodávka sa účtuje ako rezerva.

10) Zistenie pohľadávok s neurčitou výškou

Ak účtovná jednotka pri inventarizácii zistí, že má pohľadávku s neurčitou výškou, účtuje o nej na príslušnom účte pohľadávok – oddelí ju na analytickom účte. Výška tejto pohľadávky sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, určí na základe zmluvy alebo iného právneho dokladu.

11) Zistenie dôvodov na účtovanie rezerv a stanovenie ich výšky

Rezervy sú definované ako záväzky s neurčitým časovým vymedzením alebo výškou. Účtujú sa na základe zásady opatrnosti. Rezerva je tvorená vždy na konkrétny účel.

Rezervy sa vzťahujú na povinnosti vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, zmlúv, a ktoré sa účtovná jednotka rozhodla dobrovoľne splniť voči tretím osobám.

12) Zistenie dôvodov na zaúčtovanie opravných položiek a stanovenie ich výšky

Tvorba opravných položiek taktiež súvisí so zásadou opatrnosti, pričom sa posudzuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku oproti účtovnej hodnote tohto majetku.

13) Upresnenie výšky záväzkov

K záväzkom sa netvoria opravné položky. Zníženie sumy záväzkov alebo ich zvýšenie sa účtuje priamo na účte záväzkov v skutočnom ocenení zistenom inventarizáciou.

14) Stanovenie a zaúčtovanie reálnej hodnoty majetku a záväzkov

Majetok a záväzky vymedzené v § 27 ods. 1 zákona o účtovníctve sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a k inému dňu, ak to vyžaduje osobitný predpis, oceňujú reálnou hodnotou. Za reálnu hodnotu sa považuje trhovú cenu, kvalifikovaný odhad alebo posudok znalca.

15) Analýza zmien účtovných zásad a účtovných metód, zmien v účtovných odhadoch a chýb

V jednom účtovnom období musí účtovná jednotka použiť rovnaké účtovné zásady a účtovné metódy. O zmene účtovných zásad a metód je povinná informovať používateľov informácií z účtovnej závierky v poznámkach zostavených za účtovné obdobie, v ktorom nové zásady či metódy uplatnila po prvýkrát.

16) Zabezpečenie úplnosti účtovníctva doúčtovaním ostatných účtovných prípadov bežného účtovného obdobia

Doúčtovaním všetkých ostatných účtovných prípadov bežného obdobia (neuvedených v predchádzajúcich bodoch), zabezpečí účtovná jednotka úplnosť informácií uvedených v účtovnej závierke, vrátane dodržania princípu osvetľovania hodnôt.

17) Upresnenie štruktúry výsledku hospodárenia

Účtovná jednotka vyčísluje výsledok hospodárenia podľa jednotlivých činností v členení:

- výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti,
- výsledok hospodárenia z finančnej činnosti,
- výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti.

Upresnenie štruktúry výsledku hospodárenia v prípade potrebných presunov nákladov alebo výnosov sa vykoná prostredníctvom prevodových účtov nákladov a výnosov.

18) Výpočet výsledku hospodárenia, výpočet a zaúčtovanie splatnej dane z príjmov

Na základe údajov prevzatých z účtovníctva vypočíta účtovná jednotka výsledok hospodárenia pred zdanením daňou z príjmu ako rozdiel výnosov a nákladov. Po uskutočnení daňovej analýzy vyčíslí odloženú a splatnú daň z príjmov, ktorú zaúčtuje na príslušné účty.

19) Kontrola správnosti účtovných zápisov

Ide o vecnú kontrolu účtovných zápisov, ktorá sa zabezpečuje bežnou kontrolou účtovných dokladov a inventarizáciou, kontrolou úplnosti účtovných prípadov, ich správnosti (účty, strany, sumy) a formálnou kontrolou účtovných zápisov (predvaha).

3.2 Všeobecná charakteristika finančnej analýzy

Úspešná adaptácia podnikov závisí najmä od toho, ako je podnikový manažment schopný reagovať na nové podmienky na trhu. Úspech je priamo závislý od objektívnej analýzy a hodnotenia vlastných možností a výsledkov, možností a výsledkov konkurencie a v konečnom dôsledku na prijatí správnych rozhodnutí. Jedným z nástrojov dôkladného poznania podniku je jeho finančná analýza.

„Cieľom finančnej analýzy je rozpoznať, čo je pre podnik dobré a čo zlé, čo by mu mohlo v budúcnosti spôsobiť problémy a naopak, stanoviť jeho silné stránky, o ktoré sa v budúcnosti môže oprieť pri svojej činnosti. Rozpoznávaním týchto skutočností, t. j. správnou ekonomickou interpretáciou ukazovateľov, ktoré sú výsledkom finančnej analýzy, poznáme finančné zdravie podniku.“¹²

Základným informačným zdrojom finančnej analýzy je účtovná závierka. Účtovné výkazy obsahujú všetky potrebné údaje o skutočnostiach a javoch, ktoré v minulosti nastali a sú nezvratné. *Súvaha* informuje o stave finančnej situácie účtovnej jednotky k určitému časovému okamihu. *Výkaz ziskov a strát* prezentuje náklady, výnosy, výsledok

¹² ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Prvé vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2006. s. 277. ISBN 80-8078-070-6.

hospodárenia v požadovanom členení. Všetky doplňujúce informácie, informácie o pohybe peňažných tokov či vlastnom imaní sú uvedené v poznámkach.¹³

3.3 Metódy finančnej analýzy

K základným metódam finančnej analýzy patria:

- 1) **analýza absolútnych extenzitných ukazovateľov**¹⁴ (stavových, intervalových, tokových) – môže byť horizontálna alebo vertikálna. Horizontálna analýza absolútnych ukazovateľov spočíva v porovnávaní údajov za dve, príp. viac účtovných období a sleduje zmeny v týchto obdobiach v absolútnom alebo percentuálnom vyjadrení (analýzy po riadkoch). Použitím vertikálnej analýzy zistíme podiel jednotlivých položiek výkazov účtovnej závierky na celku (analýzy po stĺpcoch).
- 2) **analýza rozdielových extenzitných ukazovateľov** sa vypočíta ako rozdiel dvoch absolútnych extenzitných ukazovateľov. Medzi najčastejšie vyčíslené ukazovatele patrí čistý pracovný kapitál, čisté pohotové prostriedky alebo čisté peňažné prostriedky.
- 3) **analýza pomerových ukazovateľov** je najčastejšie používanou metódou finančnej analýzy. Umožňuje získať rýchly prehľad napr. o rentabilite, aktivite, zadlženosti či likvidite účtovnej jednotky.
- 4) **analýza sústav ukazovateľov**, ktorá sa konštruuje rôznymi kombináciami pomerových ukazovateľov.

3.4 Pomerové ukazovatele

3.4.1 Ukazovatele rentability a produktivity

Cieľom každej spoločnosti je dosahovať zisk. Zisk ako absolútna hodnota neumožňuje porovnanie s inými spoločnosťami, preto sa dáva do pomeru s rôznymi hodnotami súvahy, čím sa vyčíslujú ukazovatele rentability.

¹³ BLAHUŠIAKOVÁ, M. 2010. Súvaha ako súčasť účtovnej závierky. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2010. s. 48. ISBN 978-80-225-2968-6.

¹⁴ Extenzitné ukazovatele informujú o rozsahu daného procesu alebo javu v peňažnom vyjadrení.

Medzi základné ukazovatele rentability patrí:

➤ **Rentabilita kapitálu:**

$$1. \text{ Ukazovateľ rentability celkového kapitálu} = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastný kapitál} + \text{cudzí kapitál}}$$

Pre uvedený ukazovateľ sa používa anglická skratka **ROA – return on assets**. Ukazovateľ vyjadruje celkovú efektívnosť podniku, koľko dokáže zarobiť podnik so všetkými prostriedkami, ktoré má k dispozícii. Obvykle sa pri výpočte používa čistý zisk.

$$2. \text{ Ukazovateľ rentability vlastného kapitálu} = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Pre uvedený ukazovateľ sa používa anglická skratka **ROE – return on equity**. Ukazovateľ vyjadruje, koľko sa zarobilo z vloženého vlastného kapitálu.

$$3. \text{ Ukazovateľ dlhodobo investovaného kapitálu} = \frac{\text{zisk}}{\text{vlastný kapitál} + \text{dlhodobý cudzí kapitál}}$$

Pre uvedený ukazovateľ sa používa anglická skratka **ROI – return on investments**. Ukazovateľ vyjadruje výnosnosť dlhodobého kapitálu. Tento ukazovateľ sa používa pri posudzovaní, či je pre podnik neefektívne financovať obežné aktíva dlhodobými zdrojmi.

➤ **Rentabilita tržieb:**

$$\text{Ukazovateľ rentability tržieb} = \frac{\text{zisk}}{\text{tržby}}$$

Pre uvedený ukazovateľ sa používa anglická skratka **ROS – return on sales**. Ukazovateľ vyjadruje, aký výsledok hospodárenia je účtovná jednotka schopná vyprodukovať pri daných tržbách.

➤ **Rentabilita nákladov** (podiel zisku k nákladom)

➤ **Rentabilita pracovnej sily** (podiel zisku k počtu zamestnancov)

3.4.2 Ukazovatele zadlženosti

Pri týchto ukazovateľoch sa posudzuje finančná štruktúra účtovnej jednotky z dlhodobého hľadiska, t. j. štruktúra vlastných a cudzích zdrojov a ich využitie. Na

základe teoretických poznatkov existuje tzv. „zlaté pravidlo financovania“, ktoré hovorí, že pomer vlastných zdrojov k cudzím zdrojom by mal byť v pomere 1:1. Avšak z praxe a dostupných možností získavania kapitálu však vyplynuli i názory, podľa ktorých je výhodnejšie mať väčší pomer cudzích zdrojov, keďže sú lacnejšie ako tie vlastné.

Zlaté pravidlo financovania nám umožňuje vypočítať nasledujúce vzťahy:

$$1. \text{ Koeficient zadlženosti} = \frac{\text{cudzie zdroje}}{\text{vlastné imanie}}$$

Výsledok koeficientu zadlženosti vyjadruje:

- ak je výsledok koeficientu nižší ako 1, potom sú cudzie zdroje nižšie ako vlastné zdroje,
- ak je výsledok koeficientu rovný 1, potom sú cudzie zdroje rovnaké ako vlastné zdroje,
- ak je výsledok koeficientu vyšší ako 1, potom sú cudzie zdroje vyššie ako vlastné zdroje.

$$2. \text{ Koeficient finančnej samostatnosti} = \frac{\text{vlastné imanie}}{\text{cudzie zdroje}}$$

Výsledok koeficientu samostatnosti vyjadruje:

- ak je výsledok koeficientu nižší ako 1, potom sú vlastné zdroje nižšie ako cudzie zdroje,
- ak je výsledok koeficientu rovný 1, potom sú vlastné zdroje rovnaké ako cudzie zdroje,
- ak je výsledok koeficientu vyšší ako 1, potom sú vlastné zdroje vyššie ako cudzie zdroje.

Medzi najčastejšie používané ukazovatele zadlženosti patrí:

$$3. \text{ Ukazovateľ zadlženosti} = \frac{\text{cudzie zdroje}}{\text{majetok spolu}} \times 100$$

Ukazovateľ vyjadruje v %, v akej výške je majetok krytý cudzími zdrojmi. Ak výsledkom ukazovateľa zadlženosti je výška:

- do 30 %, zadlženosť podniku je nízka,

- 31 – 50 %, zadlženost' podniku je priemerná,
- 51 – 70 %, zadlženost' podniku je vysoká,
- nad 70 %, zadlženost' podniku je riziková.

Ukazovateľ vyjadruje, ako sú chránení veritelia v prípade platobnej neschopnosti podniku. Od určitej hodnoty ukazovateľa, môže podnik pocítiť problémy so získavaním ďalšieho kapitálu. V súčasnosti si veritelia do podmienok dávajú aj limit pre tento ukazovateľ.

$$4. \text{ Ukazovateľ samofinancovania} = \frac{\text{vlastné imanie}}{\text{majetok spolu}} \times 100$$

Ukazovateľ samofinancovania, vyjadruje v %, v akej výške je majetok krytý vlastnými zdrojmi. Vysoká hodnota tohto ukazovateľa znamená vysokú stabilitu spoločnosti, ale vzhľadom ku skutočnosti, že vlastný kapitál je najdrahším spôsobom financovania, má vysoká hodnota tohto ukazovateľa nepriaznivý vplyv na rentabilitu spoločnosti. Naopak nízka hodnota tohto ukazovateľa znamená, že podnikanie je vykonávané s vyšším rizikom úpadku, ale prináša väčšie zisky pre akcionárov, alebo majiteľov podniku. Je doplňujúcim ukazovateľom k ukazovateľu zadlženosti. Súčet prvého a druhého ukazovateľa musí byť 100% (nakolko zdroje sa delia na vlastné a cudzie).

$$5. \text{ Ukazovateľ finančnej páky} = \frac{\text{majetok spolu}}{\text{vlastné imanie}} \quad (\times 100)$$

Ukazovateľ finančnej páky sa vyčísľuje koeficientom, alebo v %. Ukazovateľ vyjadruje:

- ak výnosnosť celkového kapitálu je vyššia ako cena cudzích zdrojov, je nízka hodnota finančnej páky, to znamená priaznivý jav,
- ak výnosnosť celkového kapitálu je nižšia ako cena cudzích zdrojov, je vysoká hodnota finančnej páky, to znamená nepriaznivý jav.

3.4.3 Ukazovatele likvidity

Schopnosť podniku hradiť svoje záväzky je jednou zo základných podmienok jeho existencie. Ukazovatele likvidity charakterizujú krátkodobú alebo dlhodobú solventnosť podniku. Podľa toho, akú mieru istoty požadujeme, dosadzujeme do čitateľa majetkové zložky s rôznou dobou likvidnosti, t. j. premenlivosti na peniaze.

$$1. \text{ Likvidita prvého stupňa} = \frac{\text{hotovosť (finančné účty)}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

Likvidita prvého stupňa - ukazovateľ známy pod názvom **pohotovú likvidita**.
Doporučená hodnota ukazovateľa sa pohybuje medzi 10 a 20 %.

$$2. \text{ Likvidita druhého stupňa} = \frac{\text{hotovosť} + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

Likvidita druhého stupňa - ukazovateľ známy tiež pod názvom **bežná likvidita**.
Doporučená hodnota ukazovateľa, by sa mali pohybovať nad 100 %.

$$3. \text{ Likvidita tretieho stupňa} = \frac{\text{hotovosť} + \text{krátkodobé pohľadávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobý cudzí kapitál}}$$

Likvidita tretieho stupňa - ukazovateľ známy pod názvom **celková likvidita**.
Doporučená hodnota ukazovateľa sa pohybuje medzi 150 a 250 %.

3.4.4 Ukazovatele aktivity (obratu)

Ukazovatele aktivity merajú efektívnosť podnikateľskej činnosti a využitie zdrojov podľa rýchlosti obratu vybraných položiek súvahy. Ukazovatele môžu byť vyjadrené dvoma spôsobmi:

1. **počet obrátok** (t. j. koľkokrát za rok sa daná položka využije na podnikanie)
2. **doba obratu** (t. j. počet dní, za ktoré sa položka jeden krát obráti)

Cieľom účtovnej jednotky by malo byť zvyšovanie počtu obrátok a skracovanie doby obratu.

$$1. \text{ Obrat aktív} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktíva celkom}}$$

Je komplexným ukazovateľom, ktorý meria efektívnosť využívania celkových aktív. Udáva, koľkokrát sa celkové aktíva obrátia za rok. Výsledok by sa mal pohybovať minimálne na úrovni hodnoty 1.

$$2. \text{ Obrat zásob} = \frac{\text{priemerné zásoby}}{\text{denné tržby}}$$

$$3. \text{ Doba obratu pohľadávok z obchodného styku} = \frac{\text{priemerné pohľadávky}}{\text{denné tržby}} \text{ /v dňoch/}$$

Vo všeobecnosti platí, že čím nižšia je doba obratu, tým lepšie. Avšak pri tomto ukazovateli je do určitej miery potrebné zohľadniť charakter účtovnej jednotky, potreby predzásobenie či zabezpečenie plynulosti výroby.

Výpočtom tohto ukazovateľa zistíme priemernú dobu, za ktorú spoločnosť vyinkasuje pohľadávky od svojich dlžníkov. Odporúčané hodnoty by sa mali pohybovať maximálne okolo 40 dní. Hodnoty presahujúce 90 dní sú už alarmujúce.

$$4. \text{ Doba obratu záväzkov z obchodného styku} = \frac{\text{priemerné záväzky}}{\text{denné náklady}} \text{ /v dňoch/}$$

Doba obratu záväzkov hovorí o priemernej dobe, ktorá uplynie od vzniku záväzku po jeho úhradu. Účtovná jednotka by si mala sledovať dobu splatnosti svojich záväzkov a zabezpečiť si dostatočný obnos likvidných prostriedkov, aby sa nedostala do zadlženia.

$$5. \text{ Obchodný deficit} = \text{doba obratu pohľadávok} - \text{doba obratu záväzkov}$$

Tento ukazovateľ nám umožňuje stanoviť časový rozdiel medzi dobou obratu pohľadávok a dobou obratu záväzkov. Častokrát však pre tento ukazovateľ nie je možné stanoviť optimálne hodnoty so všeobecnou platnosťou.

Obsahovou náplňou štvrtej kapitoly je aplikácia teoretických poznatkov, t. j. vypracovanie samotnej finanačnej analýzy, ktorá pozostáva z horizontálnej analýzy a vertikálnej analýzy účtovnej závierky a výpočtu vybraných pomerových ukazovateľov.

4 VÝSLEDKY PRÁCE A DISKUSIA

4.1 Profil spoločnosti IronMont, s. r. o.

Spoločnosť IronMont, s. r. o. bola založená 5. 12. 1994 a do obchodného registra bolo zapísaná 8. 12. 1994. Celková výška základného imania spoločnosti je 36 000 €, pričom štruktúra vlastníkov spoločnosti je nasledovná:

1. konateľ – splatený vklad vo výške 1 800 €,
2. konateľ - splatený vklad vo výške 1 800 €,
3. konateľ - splatený vklad vo výške 32 400 €.

Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je:

- výroba, dodávka a a montáž technologických zariadení čistiarní odpadových vôd,
- dodávka a montáž vzduchotechnických zariadení a klimatizácie,
- zámočnícke práce,
- zvaračské práce,
- poradenská činnosť v oblasti ekológie a vodného hospodárstva,
- kúpa tovaru na účely jeho ďalšieho predaja iným prevádzkovateľom živností – veľkoobchod,
- kúpa tovaru za účelom jeho ďalšieho predaja konečnému spotrebiteľovi – maloobchod.

Priemerný počet zamestnancov:

- rok 2011 – 20,
- rok 2010 – 20,
- rok 2009 – 17.

Po zabezpečení údajovej základne, t. j. účtovnej závierky spoločnosti IronMont, s. r. o. (prílohy č. 1, č. 2 a č. 3) môžeme uskutočniť samotnú finančnú analýzu.

4.2 Analýza účtovnej uzávierky v spoločnosti IronMont, s. r. o.

Účtovná uzávierka predstavuje komplex prác, ktoré zahŕňajú práce pred uzatvorením účtovných kníh, samotné uzatvorenie účtovných kníh a zostavenie účtovnej závierky.

Pri analýze účtovnej uzávierky spoločnosti IronMont, s. r. o. sme vychádzali z údajov bežného účtovníctva za obdobie 1. 1. 2011 až 31. 12. 2011. Východiskom pre zostavenie účtovnej závierky je účet 710 – Účet ziskov a strát a 702 – Konečný účet súvahový. (príloha č. 1 – príloha č. 3)

Uzávierkové práce pred uzatvorením účtovných kníh vykonalo účtovné oddelenie spoločnosti IronMont, s. r. o. nasledovne:

- V súlade so zákonom o účtovníctve sa vykonala inventarizácia majetku, záväzkov a vlastného imania a súvisiacich výnosov a nákladov. Pri inventarizácii neboli zistené inventarizačné rozdiely.
- Keďže spoločnosť z dôvodu viacerých zákaziek vedie podrobnú analytickú evidenciu, bolo potrebné preskúmať zhodu syntetickej a analytickej evidencie.
- Výsledok hospodárenia za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie bol preúčtovaný na účet 428 – Nerozdelený zisk minulých období.
- V analyzovanom účtovnom období spoločnosť účtovala na účtoch časového rozlíšenia – náklady budúcich období, ktoré sa týkali najmä poistného a výdavky budúcich období, ktoré súviseli s daňou z pridanej hodnoty z pohonných látok, ktorá bola finančne vysporiadaná až v nasledujúcom účtovnom období.
- Prepočet zostatkov bankových účtov vedených v cudzej mene bol ku dňu zostavenia účtovnej závierky prepočítaný kurzom ECB. Valutovú pokladnicu spoločnosť nevedla.
- Spoločnosť netvorila žiadne opravné položky.
- Rezervy boli zaúčtované na príslušné účty nákladov súvzťažne s príslušnými účtami záväzkov na základe kvalifikovaných odhadov.

Za predpokladu splnenia všetkých účtovných operácií daného obdobia, mohlo účtovné oddelenie spoločnosti prejsť k daňovej analýze. Výsledok hospodárenia zistený

ako rozdiel výnosov a nákladov bol transformovaný na základ dane komplexnou analýzou nákladov a výnosov, to znamená že výsledok hospodárenia za účtovné obdobie zistený z účtu 710 – Účet ziskov a strát bol upravený o pripočítateľné a odpočítateľné položky podľa zákona o dani z príjmov. Výsledok hospodárenia spoločnosti IronMont, s. r. o. za rok 2011 predstavoval po zdanení zisk vo výške 17 954 €, ktorý účtovná jednotka môže po odpočítaní povinných prídeltov do fondov využiť v budúcom období na rozvoj spoločnosti, príp. výplatu odmien konateľov a podobne. Vypočítaná daň z príjmov bola zaúčtovaná na účte 591 – splatná daň a 593 – odložená daň so súvzťažným zápisom na účte 341. Týmto posledným zápisom spoločnosť naplnila všetky hospodárske operácie týkajúce sa účtovného obdobia roku 2011 a mala k dispozícii všetky podklady pre zostavenie účtovnej závierky.

4.3 Analýza účtovnej závierky v spoločnosti IronMont, s. r. o.

4.3.1 Horizontálna analýza účtovnej závierky

1) Horizontálna analýza súvahy

Horizontálnou analýzou absolútnych ukazovateľov súvahy spoločnosti IronMont, s. r. o. budeme porovnávať stavy majetku a zdrojov majetku za dve účtovné obdobia alebo viac účtovných období.

Analýzou súvahových položiek budeme zisťovať zmeny, prípadne odhadovať budúci vývoj daných ukazovateľov.

Tabuľka č. 1 Horizontálna analýza ukazovateľov majetku – IronMont, s. r. o. (v €)

Označenie	MAJETOK	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	Absolútna zmena	% zmena	Bázický index	
							Koeficient	%
A.	Neobežný majetok	002	67 702	206 208	138 506	204,58%	3,0458	304,58%
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	003		2 924	2 924	-100,00%		
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	012	173 487	203 284	29 797	17,18%	1,1718	117,18%
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	022				-100,00%		
B.	Obežný majetok	031	1 232 504	1 836 330	603 826	48,99%	1,4899	148,99%
B.I.	Zásoby	032	40 047	217 599	177 552	443,36%	5,4336	543,36%
B.II.	Dlhodobé pohľadávky	040	28 898	21 557	-7 341	-25,40%	0,7460	74,60%
B.III.	Krátkodobé pohľadávky	047	758 463	790 918	32 455	4,28%	1,0428	104,28%
B.IV.	Finančné účty	055	405 096	806 256	401 160	99,03%	1,9903	199,03%

Tabuľka č. 1 (pokračovanie)

Označenie	MAJETOK	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	Absolútna zmena	% zmena	Bázický index	
							Koeficient	%
C.	Časové rozlíšenia	061	3 494	2 355	-1 139	-32,60%	0,6740	67,40%
	SPOLU MAJETOK	001	1 303 700	2 044 893	741 193	56,85%	1,5685	156,85%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Na základe vykonanej horizontálnej analýzy ukazovateľov majetku spoločnosti IronMont, s. r. o. môžeme konštatovať, že takmer všetky položky (výnimku tvoria dlhodobé pohľadávky a časové rozlíšenie) vzrástli v roku 2011 oproti predchádzajúcemu obdobiu. V celkovom úhrne za majetok táto zmena predstavuje hodnotu 741 193 € v absolútnom vyjadrení, to znamená že majetok sa oproti roku 2010 zvýšil o 1,5685-krát. Najväčší nárast sme zaznamenali v rámci obežného majetku, a to v položke zásob, kde ich hodnota vzrástla o 443,36 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje sumu 177 552 €. Priaznivá zmena nastala v položke dlhodobé pohľadávky, a to v dôsledku ich uspokojenia, čo sa zároveň prejavilo v položke finančné účty. Táto sa oproti roku 2010 takmer zdvojnásobila.

Tabuľka č. 2 Horizontálna analýza ukazovateľov zdrojov majetku – IronMont, s. r. o. (v €)

Označenie	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	Absolútna zmena	% zmena	Bázický index	
							Koeficient	%
A.	Vlastné imanie	067	892 651	244 692	-647 959	-72,59%	0,27412	27,41%
A.I.	Základné imanie	068	8 300	36 000	27 700	333,73%	4,33735	433,73%
A.III.	Fondy zo zisku	080	830	830	0	0,00%	1,00000	100,00%
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	084	90 086	189 908	99 822	110,81%	2,10807	210,81%
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	087	793 435	17 954	-775 481	-97,74%	0,02263	2,26%
B.	Závazky	088	410 200	1 800 069	1 389 869	338,83%	4,38827	438,83%
B.I.	Rezervy	089	12 552	13 881	1 329	10,59%	1,10588	110,59%
B.II.	Dlhodobé záväzky	094	1 867	28 832	26 965	1444,30%	15,4429	1544,30%
B.III.	Krátkodobé záväzky	105	395 781	1 757 356	1 361 575	344,02%	4,44022	444,02%
C.	Časové rozlíšenie	119	849	132	-717	-84,45%	0,15548	15,55%
	Spolu VI, záväzky a časové rozlíšenie		1 303 700	2 044 893	741 193	56,85%	1,56853	156,85%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

V rámci vlastného imania zaznamenala spoločnosť medziročný pokles vo výške 647 959 €, čo bolo spôsobené najmä v dôsledku vyplatenia nerozdeleného zisku minulých rokov vlastníkom. Čo sa týka výsledku hospodárenia bežného účtovného obdobia, t. j. roku

2011, spoločnosť zaznamenala pokles o neuveriteľných 775 481 €. Zisk roku 2011 bol len vo výške 17 954 €. Situácia bola jednoznačne spôsobená poklesom tržieb. V položke fondov sme nezaznamenali žiaden pohyb. Vedenie spoločnosť IronMont, s. r. o. plánuje do budúcnosti pretransformovať právnu formu spoločnosti na akciovú spoločnosť. Z tohto dôvodu sa rozhodli v roku 2011 navýšiť svoje základné imanie o 27 700 €.

Celková suma záväzkov v roku 2011 vzrástla z hodnoty 410 200 € na úroveň 1 800 069 €, čo predstavuje 4,38827-násobné navýšenie. Nárast nastal v prevažnej miere v položke krátkodobých záväzkov z obchodného styku, avšak tieto boli stále v lehote splatnosti. Spoločnosť však mohla predmetné záväzky uhradiť, nakoľko, ako je zrejmé aj z analýzy ukazovateľov majetku, mala k dispozícii finančné prostriedky na bankových účtoch. Týmto by si taktiež vylepšila ukazovatele likvidity, ktoré sú vyčíslené v ďalšej časti finančnej analýzy. Zmeny v položkách rezerv a časového rozlíšenia sú zanedbateľné.

V nasledujúcej analýze je uvedená štruktúra majetku a zdrojov krytia za tri účtovné obdobia spolu s absolútnymi prírastkami hodnôt jednotlivých súvahových položiek a tempo rastu medzi obdobiami 2009 – 2010 a 2010 – 2011.

Tabuľka č. 3 Štruktúra majetku – IronMont, s. r. o. (v €)

Označ.	MAJETOK	Číslo riadku	r. 2009	r. 2010	r. 2011
A.	Neobežný majetok	002	96 421	67 702	206 208
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	003			2 924
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	012	96 421	173 487	203 284
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	022			
B.	Obežný majetok	031	778 668	1 232 504	1 836 330
B.I.	Zásoby	032	49 977	40 047	217 599
B.II.	Dlhodobé pohľadávky	040		28 898	21 557
B.III.	Krátkodobé pohľadávky	047	680 265	758 463	790 918
B.IV.	Finančné účty	055	48 426	405 096	806 256
C.	Časové rozlíšenia	061	4 078	3 494	2 355
	SPOLU MAJETOK	001	879 167	1 303 700	2 044 893

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2009, 2010, 2011

Tabuľka č. 4 Štruktúra majetku – prírastky s premenlivým základom a tempo rastu (v €)

Označenie	MAJETOK	Číslo riadku	Δ r. 2010	Tempo rastu r. 2010	Δ r. 2011	Tempo rastu r. 2011
A.	Neobežný majetok	002	-28 719	-29,79%	138 506	204,58%
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	003			2 924	
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	012	77 066	79,93%	29 797	17,18%
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	022				
B.	Obežný majetok	031	453 836	58,28%	603 826	48,99%
B.I.	Zásoby	032	-9 930	-19,87%	177 552	443,36%
B.II.	Dlhodobé pohľadávky	040	28 898		-7 341	-25,40%
B.III.	Krátkodobé pohľadávky	047	78 198	11,50%	32 455	4,28%
B.IV.	Finančné účty	055	356 670	736,53%	401 160	99,03%
C.	Časové rozlíšenia	061	-584	-14,32%	-1 139	-32,60%
	SPOLU MAJETOK	001	424 533	48,29%	741 193	56,85%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Absolútny prírastok majetku v roku 2010 oproti roku 2009 je vo výške 424 533 €. Tempo rastu majetku predstavuje v tomto období 48,29 %. V roku 2011 sa hodnota majetku takmer zdvojnásobila, a to nárastom o 56,85% oproti roku 2010.

Tabuľka č. 5 Štruktúra zdrojov majetku – IronMont, s. r. o (v €)

Označenie	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	Číslo riadku	r. 2009	r. 2010	r. 2011
A.	Vlastné imanie	067	293 727	892 651	244 692
A.I.	Základné imanie	068	8 299	8 300	36 000
A.II.	Kapitálové fondy	073			
A.III.	Fondy zo zisku	080	830	830	830
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	084	245 712	90 086	189 908
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	087	38 886	793 435	17 954
B.	Záväzky	088	585 440	410 200	1 800 069
B.I.	Rezervy	089	9 289	12 552	13 881
B.II.	Dlhodobé záväzky	094	1 239	1 867	28 832
B.III.	Krátkodobé záväzky	105	517 932	395 781	1 757 356
B.IV.	Krátkodobé finančné výpomoci	115			
B.V.	Bankové úvery	116	56 980		
C.	Časové rozlíšenie	119		849	132
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	066	879 167	1 303 700	2 044 893

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2009, 2010, 2011

Tabuľka č. 6 Štruktúra zdrojov majetku – prírastky s premenlivým základom a tempo rastu (v €)

Označenie	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	Číslo riadku	Δ r. 2010	Tempo rastu r. 2010	Δ r. 2011	Tempo rastu r. 2011
A.	Vlastné imanie	067	598 924	203,90%	-647 959	-72,59%
A.I.	Základné imanie	068	1	0,01%	27 700	333,73%
A.II.	Kapitálové fondy	073				
A.III.	Fondy zo zisku	080				
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	084	-155 626	-63,34%	99 822	110,81%
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	087	754 549	1940,41%	-775 481	-97,74%
B.	Závazky	088	-175 240	-29,93%	1 389 869	338,83%
B.I.	Rezervy	089	3 263	35,13%	1 329	10,59%
B.II.	Dlhodobé záväzky	094	628	50,69%	26 965	1444,30%
B.III.	Krátkodobé záväzky	105	-122 151	-23,58%	1 361 575	344,02%
B.IV.	Krátkodobé finančné výpomoci	115				
B.V.	Bankové úvery	116	-56 980	-100,00%		
C.	Časové rozlíšenie	119	849		-717	-84,45%
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	066	424 533	48,29%	741 193	56,85%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Cudzie zdroje sa v roku 2010 zvýšili o 424 533 € (o 48,29 %) oproti roku 2009.

Medziročný nárast evidujeme aj v nasledujúcom období.

2) Horizontálna analýza výkazu ziskov a strát

Tabuľka č. 7 Horizontálna analýza nákladov – IronMont, s. r. o. (v €)

Označenie	POLOŽKA NÁKLADOV	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	Absolútna zmena	% zmena	Bázický index (koeficient)	Bázický index (%)
B.1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	09	978 423	575 960	-402 463	-41,13%	0,58866	58,87%
2.	Služby	10	590 373	719 807	129 434	21,92%	1,21924	121,92%
C.	Osobné náklady	12	224 734	234 862	10 128	4,51%	1,04507	104,51%
D.	Dane a poplatky	17	4 799	3 947	-852	-17,75%	0,82246	82,25%
E.	Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	18	23 636	24 108	472	2,00%	1,01997	102,00%
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	20	15 789		-15 789	-100,00%	0,00000	0,00%

Tabuľka č. 7 (pokračovanie)

Označenie	POLOŽKA NÁKLADOV	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	Absolútna zmena	% zmena	Bázický index (koeficient)	Bázický index (%)
H.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť	23	1 013	900	-113	-11,15%	0,88845	88,85%
	Náklady na hospodársku činnosť		1 838 767	1 559 584	-279 183	-15,18%	0,84817	84,82%
N.	Nákladové úroky	39	966	878	-88	-9,11%	0,90890	90,89%
O.	Kurzové straty	41	15	3	-12	-80,00%	0,20000	20,00%
P.	Ostatné náklady na finančnú činnosť	43	3 451	1 277	7 826	226,77%	3,26775	326,77%
	Náklady na finančnú činnosť		4 432	12 158	7 726	174,32%	2,74323	274,32%
	Náklady na bežnú činnosť pred zdanením daňou z príjmov		1 843 199	1 571 742	-271 457	-14,73%	0,85273	85,27%
S.1.	splatná	49	186 558	5 156	-181 402	-97,24%	0,02764	2,76%
2.	odložená	50		2 743	2 743			
	Spolu náklady		2 029 757	1 579 641	-450 116	-22,18%	0,77824	77,82%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Výkaz ziskov a strát spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Tabuľka č. 8 Horizontálna analýza výnosov – IronMont, s.r.o. (v €)

Označenie	POLOŽKA VÝNOSOV	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	Absolútna zmena	% zmena	Bázický index (koeficient)	Bázický index (%)
II.1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	05	2 802 577	1 515 859	-1 286 718	-45,91%	0,54088	54,09%
2.	Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	06		81 617	81 617			
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	19	19 472		-19 472			
IV.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	22	800		-800			
	Výnosy z hospodárskej činnosti		2 822 849	1 597 476	-1 225 373	-43,41%	0,56591	56,59%
X.	Výnosové úroky	38	69	112	43	62,32%	1,62319	162,32%
XI.	Kurzové zisky	40		7	7			
XII.	Ostatné výnosy z finančnej činnosti	42	274		-274			
	Výnosy z finančnej činnosti		343	119	-224	-65,31%	0,34694	34,69%
	Výnosy z bežnej činnosti		2 823 192	1 597 595	-1 225 597	-43,41%	0,56588	56,59%
	Spolu výnosy		2 823 192	1 597 595	-1 225 597	-43,41%	0,56588	56,59%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Výkaz ziskov a strát spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Spoločnosť IronMont, s. r. o. nezískala v roku 2011 toľko zákaziek ako v roku 2010, čoho obrazom je stav výnosových položiek. Taktiež k tomu prispela nie veľmi, pre spoločnosť priaznivá situácia na trhu v Slovenskej republike. Boli pozastavené dotácie pre obce, ktoré patria medzi kľúčových odberateľov spoločnosti.

Výnosy z hospodárskej činnosti v roku 2011 poklesli o 1 225 373 €, čo predstavuje 43,41 % z hodnoty ukazovateľa roku 2010. Tento markantný pokles mal za následok výrazné zníženie zisku bežného účtovného obdobia. Celkové výnosy spoločnosti zaznamenali 0,56588-násobný pokles.

Na strane nákladov nastal vo všeobecnosti pozitívny vývoj, keďže celková položka nákladov sa v roku 2011 znížila o 77,82 %. Absolútna zmena predstavuje v tomto období hodnotu 450 116 €. Významné zmeny v podstate nastali len v rámci nákladov na hospodársku činnosť. Najväčšia absolútna zmena, a to pokles je v rámci položky spotreby materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok vo výške 402 463 € (41,13 %). Naopak sa zvýšili náklady na služby o 21,92 % a osobné náklady spoločnosti o 4,51 %.

4.3.2 Vertikálna analýza účtovnej závierky

1) Vertikálna analýza súvahy

Tabuľka č. 9 Vertikálna analýza ukazovateľov majetku – IronMont, s. r. o. (v €)

Označenie	MAJETOK	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	% ZM 2010	% ZM 2011	Rozdiel % ZM 2011 - 2010
A.	Neobežný majetok	002	67 702	206 208	5,19%	10,08%	4,89%
A.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	003		2 924	0,00%	0,14%	0,14%
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	012	173 487	203 284	13,31%	9,94%	-3,37%
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	022					
B.	Obežný majetok	031	1 232 504	1 836 330	94,54%	89,80%	-4,74%
B.I.	Zásoby	032	40 047	217 599	3,07%	10,64%	7,57%
B.II.	Dlhodobé pohľadávky	040	28 898	21 557	2,22%	1,05%	-1,16%
B.III.	Krátkodobé pohľadávky	047	758 463	790 918	58,18%	38,68%	-19,50%
B.IV.	Finančné účty	055	405 096	806 256	31,07%	39,43%	8,35%
C.	Časové rozlíšenia	061	3 494	2 355	0,27%	0,12%	-0,15%
	SPOLU MAJETOK	001	1 303 700	2 044 893	100,00%	100,00%	0,00%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Z percentuálneho podielu ukazovateľov majetku spoločnosti IronMont, s. r. o. je zrejmé, že v roku 2011 najväčší podiel na majetku tvorí obežný majetok (89,80 %), ďalej neobežný majetok (10,08 %) a časové rozlíšenie (0,12%). Kým v rámci neobežného majetku došlo k zvýšeniu podielu z 5,19 % v roku 2010 na 10,08 % v roku 2011, v skupine obežného majetku bol vývoj protichodný. Medziročný rozdiel nárastu podielu obežného majetku na celkovom majetku spoločnosti je vo výške 4,74 %. Zásoby v roku 2010 predstavovali 3,07 % z objemu majetku, pričom v roku 2011 tento podiel vzrástol o 7,57 % na úroveň 217 599 €. Taktiež položka finančných účtov zaznamenala nárast v podiele o 8,35 %. Podiel dlhodobých i krátkodobých pohľadávok na majetku poklesol.

Tabuľka č. 10 Vertikálna analýza ukazovateľov zdrojov majetku – IronMont s.r.o. (v €)

Označenie	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	% ZM 2010	% ZM 2011	Rozdiel % ZM 2011-2010
A.	Vlastné imanie	067	892 651	244 692	68,47%	11,97%	-56,50%
A.I.	Základné imanie	068	8 300	36 000	0,64%	1,76%	1,12%
A.II.	Kapitálové fondy	073					
A.III.	Fondy zo zisku	080	830	830	0,06%	0,04%	-0,02%
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	084	90 086	189 908	6,91%	9,29%	2,38%
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	087	793 435	17 954	60,86%	0,88%	-59,98%
B.	Závazky	088	410 200	1 800 069	31,46%	88,03%	56,56%
B.I.	Rezervy	089	12 552	13 881	0,96%	0,68%	-0,28%
B.II.	Dlhodobé záväzky	094	1 867	28 832	0,14%	1,41%	1,27%
B.III.	Krátkodobé záväzky	105	395 781	1 757 356	30,36%	85,94%	55,58%
B.IV.	Krátkodobé finančné výpomoci	115					
B.V.	Bankové úvery	116					
C.	Časové rozlíšenie	119	849	132	0,07%	0,01%	-0,06%
	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	066	1 303 700	2 044 893	100,00%	100,00%	0,00%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Vertikálnou analýzou zdrojov majetku sme zistili, že pomer vlastných zdrojov k cudzím zdrojom sa v roku 2011 oproti roku 2010 zamenil. Kým v roku 2010 dosahovalo vlastné imanie 68,47 % -ný podiel na celkových zdrojoch krytia a záväzky boli v podiele 31,46 %, v roku 2011 sa tento pomer obrátil, a to z dôvodu rozhodnutia vlastníkov spoločnosti vyplatiť nerozdelený zisk minulých období. Hodnota tejto položky bola natoľko významná, že znížila podiel vlastného imania o 56,50 % na úroveň 244 692 € z pôvodných 892 651 € a podiel záväzkov sa zvýšil na úroveň 88,03 %. Azda jedinou priaznivou informáciou z tejto analýzy je, že spoločnosť ani v jednom z analyzovaných období nevykazuje žiadne bankové úvery ani krátkodobé finančné výpomoci.

Tabuľka č. 11 Vertikálna analýza vlastného imania – IronMont, s. r. o. (v €)

Označenie	VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	Číslo riadku	r. 2010	r. 2011	% ZM 2010	% ZM 2011	Rozdiel % ZM 2011-2010
A.I.	Základné imanie	068	8 300	36 000	0,93%	14,71%	13,78%
A.II.	Kapitálové fondy	073					0,00%
A.III.	Fondy zo zisku	080	830	830	0,09%	0,34%	0,25%
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	084	90 086	189 908	10,09%	77,61%	67,52%
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	087	793 435	17 954	88,89%	7,34%	-81,55%
A	Vlastné imanie	067	892 651	244 692	100,00%	100,00%	0,00%

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Poslednou analýzou v rámci súvahových položiek je vertikálna analýza vlastného imania. Jej cieľom bolo bližšie analyzovať podiel jednotlivých položiek vlastného imania na jeho celkovej hodnote. Najväčší podiel na vlastnom imaní v roku 2011 je zastúpený v položke výsledku hospodárenia minulých rokov (77,61%). Druhou významnou položkou v tomto období je základné imanie, ktoré vzrástlo, čo sa týka podielu, oproti roku 2010 o 13,78 %. V roku 2010 bol podiel výsledku hospodárenia minulých rokov len 10,09 %. V dôsledku relatívne vysokého výsledku hospodárenia v roku 2010 bol podiel na vlastnom imaní až 88,89 %. I keď fondy zo zisku zostali v roku 2011 oproti roku 2010 nezmenené, percentuálny podiel týchto položiek na vlastnom imaní sa zmenil, a to v dôsledku zmeny ostatných položiek vlastného imania.

2) Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát

Tabuľka č. 12 Vertikálna analýza výnosov – IronMont, s. r. o. (v €)

POLOŽKA VÝNOSOV	r. 2010	r. 2011	2010 (%)	2011 (%)	Rozdiel 2011 - 2010 (%)
Výnosy z hospodárskej činnosti	2 822 849	1 597 476	99,99%	99,99%	0
Výnosy z finančnej činnosti	343	119	0,01%	0,01%	0
Výnosy z mimoriadnej činnosti			0,00%	0,00%	0
Spolu výnosy	2 823 192	1 597 595	100,00%	100,00%	0

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Výkaz ziskov a strát spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Tabuľka č. 13 Vertikálna analýza nákladov – IronMont, s. r. o. (v €)

POLOŽKA NÁKLADOV	ROK 2010	ROK 2011	2010 (%)	2011 (%)	rozdiel 2011 - 2010 (%)
Náklady na hospodársku činnosť	1 838 767	1 559 584	99,76%	99,23%	-0,52%
Náklady na finančnú činnosť	4 432	12 158	0,24%	0,77%	0,52%
Náklady na mimoriadnu činnosť			0,00%	0,00%	0
Spolu náklady	1 843 199	1 571 742	100,00%	100,00%	0

Zdroj: vlastné spracovanie, podľa: Výkaz ziskov a strát spoločnosti IronMont, s. r. o. za roky 2010, 2011

Vertikálnu analýzu výkazu ziskov a strát sme uskutočnili na základe agregácie ukazovateľov výkazu do jednotlivých skupín podľa činností. Môžeme konštatovať, že výnosy z hospodárskej činnosti v roku 2011 ako aj v roku 2010 boli v rovnakom podiele na celkových výnosoch (99,99 %). Čo sa nákladov týka, nastala len zanedbateľná zmena v podiele (nárast nákladov na finančnú činnosť a pokles nákladov na hospodársku činnosť v roku 2011) o 0,52 %.

4.3.3 Analýza pomerových ukazovateľov

Tabuľka č. 14 Analýza ukazovateľov rentability – IronMont, s.r.o. (v €)

UKAZOVATELE RENTABILITY				
Položky	Riadky výkazov	2009	2010	2011
Čistý zisk	r. V51	38 886	793 435	17 954
Tržby	r.V5+V6+V19+V22	1 370 627	2 822 849	1 600 476
Vlastné imanie	r. S67	293 727	892 651	244 692
Závazky a časové rozlíšenie	r. S88 + S119	585 440	411 049	1 800 201
z toho dlhodobý cudzí kapitál	r. S94+S116	58 219	1 867	28 832
Spolu vlastné imanie a záväzky (aktíva)	r. S66	879 167	1 303 700	2 044 893
ROA = zisk / vlastné imanie + záväzky (aktíva)		4,42%	60,86%	0,88%
ROE = zisk / vlastné imanie		13,24%	88,89%	7,34%
ROI = zisk/VI + dlhodobý cudzí kapitál		11,05%	88,70%	6,56%
ROS = zisk/tržby		2,84%	28,11%	1,12%

Zdroj: vlastné spracovanie

Ukazovatele rentability sa všeobecne vypočítajú ako podiel zisku a kapitálu. V hore uvedenej tabuľke sme si z výkazov účtovnej závierky zhromaždili údaje potrebné pre výpočet. V kategórii „zisk“ sme pre výpočet všetkých štyroch ukazovateľov použili čistý zisk spoločnosti. Rentabilita celkového kapitálu (ROA) v roku 2011 bola na úrovni 0,88%, čo znamená, že na 1 € vložených prostriedkov pripadá 0,0088 € zisku. To, že bol rok 2011 krízový nasvedčuje vývoj všetkých ukazovateľov oproti predchádzajúcim obdobiam. Rok 2010 bol naopak pre spoločnosť úspešný. V tomto roku spoločnosť z 1 € vložených prostriedkov dokázala vyprodukovať 0,6086 € zisku. V roku 2009 bol ukazovateľ ROA na úrovni 4,42 %. Rentabilita vlastného kapitálu (ROE) mala obdobný priebeh. V roku 2009 vykázala 13,24%-ný zisk na 1 €, v roku 2010 až 88,89 % a v roku 2011 poklesla na 7,37 %. Výnosnosť dlhodobého kapitálu spoločnosti sa pohybovala od hodnoty 0,1105 € na 1€ dlhodobého kapitálu do maximálnej hodnoty v roku 2011, t. j. 0,8870 €.

Výpočtom ziskovej marže sme zistili, že v roku 2009 spoločnosť dosiahla 0,0284 € zisku z 1 € tržieb, v roku 2010 to bolo 0,2811 € a v roku 2011 hodnota dosiahla úroveň 0,0112 €.

Tabuľka č. 15 Analýza ukazovateľov zadlženosti – IronMont, s. r. o. (v €)

UKAZOVATELE ZADLŽENOSTI				
Položky	Riadky výkazov	2009	2010	2011
Vlastné imanie	r. S67	293 727	892 651	244 692
Závazky a časové rozlíšenie	r. S88 + S119	585 440	411 049	1 800 201
z toho dlhodobý cudzí kapitál	r. S94+S116	58 219	1 867	28 832
Spolu vlastné imanie a záväzky	r. S66	879 167	1 303 700	2 044 893
Spolu majetok (aktíva)	r. S001	879 167	1 303 700	2 044 893
z toho neobežný majetok	r. S002	96 421	67 702	206 208

koeficient zadlženosti = cudzí kapitál/vlastný kapitál		1,99	0,46	7,36
koeficient finančnej samostatnosti = vlastný kapitál/cudzí kapitál		0,50	2,17	0,14
finančná páka = aktíva/vlastný kapitál		2,99	1,46	8,36
samofinancovanie = vlastný kapitál/aktíva		33,41%	68,47%	11,97%
zadlženosť = cudzí kapitál/aktíva		66,59%	31,53%	88,03%

Zdroj: vlastné spracovanie

Finančný manažér spoločnosti by mal vedieť stanoviť správny pomer vlastných a cudzích zdrojov majetku. Mal by poznať, do akej miery spoločnosť kryje svoj majetok vlastným kapitálom, v akej výške sú jej cudzie zdroje, ich štruktúru a poznať limity hodnôt, do ktorých sa hranične spoločnosť môže dostať, aby nenarušila svoju finančnú stabilitu.

V prípade spoločnosti IronMont, s. r. o. sa koeficient zadlženosti v rokoch 2009 a 2011 pohybuje v nepriaznivých hodnotách. V roku 2011 cudzí kapitál niekoľkonásobne prevyšuje podiel vlastného kapitálu, čo sa prejavilo najmä v dôsledku nárastu v položke krátkodobých záväzkov z obchodného styku. Z pohľadu ukazovateľa „finančná páka“ je hodnota spoločnosti najbližšie k očakávanej hodnote (hodnota by mala oscilovať okolo 2) v roku 2010. Ukazovateľ zadlženosti by sa mal pohybovať od 30 % vyššie. V našom prípade môžeme konštatovať, že zadlženosť spoločnosti IronMont, s. r. o. bola najpriaznivejšia v roku 2010 (31,53 %). V roku 2011 dosiahla úroveň 88,03 %, čo pre spoločnosť znamená podnikanie s vyšším rizikom. Spoločnosť by mala uvažovať o znížení dlhodobej zadlženosti v prospech kratších záväzkov.

Tabuľka č. 16 Analýza ukazovateľov likvidity – IronMont, s.r.o. (v €)

UKAZOVATELE LIKVIDITY				
Položky	Riadky výkazov	2009	2010	2011
Finančný majetok	r. S55	48 426	405 096	806 256
Krátkodobé pohľadávky	r. S47	680 265	758 463	790 918
Obežný majetok	r. S31	778 668	1 232 504	1 836 330
Krátkodobé záväzky	r. S105	517 932	395 781	1 757 356
POMEROVÉ UKAZOVATELE				
Likvidita 1. stupňa (peňažná)	< 10% - 20% >	9,35%	102,35%	45,88%
Likvidita 2. stupňa (pohotová)	> 100%	140,69%	293,99%	90,89%
Likvidita 3. stupňa (celková)	< 150% - 250% >	150,34%	311,41%	104,49%
ROZDIELOVÉ UKAZOVATELE				
Čisté peňažné prostriedky		-469 506	9 315	-951 100
Čisté pohotové prostriedky		210 759	767 778	-160 182
Čistý pracovný kapitál		260 736	836 723	78 974

Zdroj: vlastné spracovanie

Z nasledujúcich výpočtov je zrejmé, že spoločnosť v prípade ukazovateľov likvidity dosahuje priaznivé výsledky. V prípade peňažnej likvidity by sa hodnoty mali pohybovať v intervale 10 – 20 %. V roku 2009 sa ukazovateľ pohyboval blízko spodnej hranice očakávaných hodnôt (9,35 %). Následne v roku 2010 peňažná likvidita spoločnosti prudko vzrástla, a to v dôsledku vzrastu pohotových peňažných prostriedkov a súbežného poklesu krátkodobých záväzkov. V roku 2011 aj napriek mnohonásobne zvýšeným krátkodobým záväzkom si spoločnosť udržala peňažnú likviditu na úrovni 45,88 %.

Ukazovateľ pohotovej likvidity spoločnosti vo všetkých troch sledovaných obdobiach osciluje okolo požadovanej úrovne. Taktiež celková likvidita spoločnosti vypočítaná na základe pomeru obežného majetku a krátkodobých záväzkov vykazuje nadštandardné hodnoty. Z uvedených skutočností môžeme vyvodit' záver, že takmer polovicu obežného majetku spoločnosti tvoria aktíva, ktoré sú okamžite likvidné. Treba však podotknúť, že tieto by v roku 2009 a 2011 nepostačovali na úhradu krátkodobých záväzkov.

Tabuľka č. 17 Analýza ukazovateľov aktivity - IronMont s.r.o. (v €)

UKAZOVATELE AKTIVITY				
Položky	Riadky výkazov	2009	2010	2011
Tržby	r.V5+V6+V19+V22	1 370 627	2 822 849	1 597 476
Denné tržby		3 755	7 734	4 377
Náklady	r.V9+V10+V12+V17+V18+V20+V23	1 305 086	1 838 767	1 559 584

Tabuľka č. 17 (pokračovanie)

UKAZOVATELE AKTIVITY				
Položky	Riadky výkazov	2009	2010	2011
Denné náklady		3 576	5 038	4 273
Pohľadávky	r. S40+S47	680 265	787 361	812 475
ø stav pohľadávok			733 813	799 918
Zásoby	r.S32	49 977	40 047	217 599
ø stav zásob			45 012	128 823
Závázky	r.S88	585 440	410 200	1 800 069
ø stav záväzkov			497 820	1 105 135
Spolu majetok (aktíva)	r. S001	879 167	1 303 700	2 044 893
ø stav majetku (aktív)			1 091 434	1 674 297
obrat aktív = tržby/aktíva celkom		1,56	2,17	0,78
obrat zásob =tržby/ ø zásoby			62,71	12,40
doba obratu pohľadávok =ø pohľadávky/denné tržby			94,88	182,77
koefficient obratovosti pohľadávok = tržby/ø stav pohľadávok			3,85	2,00
doba obratu záväzkov =ø záväzky/denné náklady			98,82	258,64
koefficient obratovosti záväzkov = náklady/ø stav záväzkov			3,69	1,41
obchodný deficit = doba obratu pohľadávok – doba obratu záväzkov			-3,94	-75,87

Zdroj: vlastné spracovanie

Základ pre výpočet ukazovateľov aktivity tvoria tržby, ktoré sme získali z výkazu ziskov a strát. Celkové aktíva sa v spoločnosti IronMont, s. r. o. v roku 2009 obrátia 1,56 krát, v roku 2010 2,17 krát a v roku 2011 len necelý raz. V prípade obratu zásob ukazovateľ vykazuje hodnoty pre rok 2009 = 62,71 krát a pre rok 2011 je to 12,40 krát.

Doba obratu pohľadávok nie je pre spoločnosť vcelku priaznivá, keďže v roku 2010 sa pohľadávky inkasovali za 94,88 dní a v roku 2011 sa počet dní takmer zdvojnásobil na úroveň 182,77 dní, čo je alarmujúce. Tak ako je dôležité inkasovať pohľadávky, je dôležité aj sledovať splatnosť svojich záväzkov. Na základe ďalšieho ukazovateľa aktivity – doby obratu záväzkov sme zistili, že v roku 2010 bola doba obratu záväzkov približne rovnaká ako doba obratu pohľadávok (98,82 dní). Avšak v roku 2011 sme zaznamenali obchodný deficit v podobe 75,87 dňa. Čo však môže čiastočne ospravedlniť tieto hodnoty je fakt, že spoločnosť má splatnosti pohľadávok a záväzkov nastavené v priemere 90 dní, v niektorých prípadoch až 120 dní.

Finančnou analýzou spoločnosti IronMont, s. r. o. sme z časti odhalili jej silné a slabé stránky. Napriek, pre spoločnosť nepriaznivej politickej situácii v Slovenskej republike, spoločnosť zaznamenala v sledovanom období pozitívny výsledok

hospodárenia. Na strane majetku nastal 1,5-násobný nárast i napriek poklesu celkových výnosov v dôsledku zníženia zákaziek. Finančná analýza zároveň poukázala na nepriaznivý vývoj ukazovateľa zadlženosti, čo pre spoločnosť znamená podnikanie s vyšším rizikom. Spoločnosť by mala znížiť pomer cudzích zdrojov k vlastným. Tým by sa znížila dlhodobá zadlženosť v prospech kratších záväzkov. Ďalším odporúčaním pre spoločnosť je zníženie splatnosti pohľadávok a záväzkov, čím by sa zlepšili hodnoty ukazovateľa aktivity a najmä eliminoval obchodný deficit.

5 ZÁVER

Hlavným cieľom každej účtovnej jednotky je dosahovať zisk. Na splnenie svojich zámerov musí mať k dispozícii dostatočné množstvo potrebných informácií. Jedným z takýchto zdrojov informácií je účtovníctvo, ktoré musí viesť každá účtovná jednotka odo dňa svojho vzniku až do dňa svojho zániku. Účtovníctvo poskytuje informácie o hospodárení účtovnej jednotky. Výsledným produktom spracovania všetkých hospodárskych operácií účtovnej jednotky za určité časové obdobie je účtovná závierka. Tá predstavuje štruktúrovanú prezentáciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovania v bežnom účtovníctve a vykazovania v účtovnej závierke. Poskytuje informácie nielen samotnej účtovnej jednotke – manažmentu a vlastníkom, ale aj veriteľom, dodávateľom, zákazníkom, vláde a jej orgánom a mnohým ďalším záujemcom o tieto informácie.

Mnohé spoločnosti nevenujú patričnú pozornosť analýze údajov, ktoré sa uvádzajú v ich účtovných závierkach, čo považujem za veľké negatívum. Účtovná závierka im poskytuje informácie, ktoré môžu analyzovať nielen spôsobom retrospektívnym ale i prospektívnym, t. j. môžu využiť svoje doterajšie výsledky na to, aby odhalili, kde urobili chyby a naopak, kde je ich silná stránka, z ktorej v budúcnosti môžu ťažiť. Finančná analýza im môže ukázať smer, ktorým by sa v budúcnosti mali uberať. Ani spoločnosť, ktorú som osobne požiadala o poskytnutie jej účtovnej závierky, doteraz nevykonala komplexnú finančnú analýzu, preto s radosťou poskytla svoje údaje pre tento cieľ s očakávaním, aké výsledky a prognózy finančná analýza prinesie.

Cieľ bakalárskej práce považujeme za splnený, keďže sme podrobne analyzovali postupy, ktoré účtovná jednotka vykonáva pri svojej účtovnej uzávierke a následne pri zostavení účtovnej závierky. Aplikovali sme teoretické poznatky týkajúce sa finančnej analýzy na konkrétne podmienky, vypočítali pomerové a rozdielové ukazovatele a následne sme ich interpretovali do podoby zrozumiteľnej pre používateľov. Je na rozhodnutí spoločnosti ako využije výsledky, ktoré sme dosiahli.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knižné publikácie:

- [1] BARAN, D. a kol. 2006: *Finančno-ekonomická analýza podniku v praxi*. Bratislava: IRIS, 2006. 132 s. ISBN 978-80-89238-13-2.
- [2] BLAHUŠIAKOVÁ, M. 2010. *Súvaha ako súčasť účtovnej závierky*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2010. 120 s. ISBN 978-80-225-2968-6.
- [3] FARKAŠ, R. 2010. *Účtovná závierka obchodných spoločností v Slovenskej republike. Financial Statements of Companies in Slovak Republic*. 5., prepracované vydanie. Bratislava: KPMG, 2010. 710 s. ISBN 978-80-8078-318-1.
- [4] JURÍKOVÁ, R. 2002: *Účtovná závierka podľa medzinárodných účtovných štandardov a jej porovnanie so slovenskou právnou úpravou*. Bratislava: Súvaha, 2002. 145 s. ISBN 80-88727-51-0
- [5] MÁZIKOVÁ, K. – BOUŠKOVÁ, D. – MATEÁŠOVÁ, M. 2009. *Účtovníctvo A - učebný text*. Bratislava: Iura Edition, 2009. 198 s. ISBN 998-80-8078-294-8.
- [6] SOUKUPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. 2004. *Účtovníctvo*. 2., prepracované vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2004. 638 s. ISBN 80-8078-020-X.
- [7] SOUKUPOVÁ, B. a kol. 2008. *Účtovníctvo vo finančnom riadení*. Bratislava: Súvaha, 2008. 300 s. ISBN 978-80-89265-08-4.
- [8] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2011. *Účtovníctvo*. 1. vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2011. 290 s. ISBN 978-80-8078-418-8.
- [9] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6.

Právne normy:

- [10] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- [11] Opatrenie Ministerstva financií SR č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej

závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

- [12] Štvrtá smernica Rady EÚ o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností (78/660/EHS).

Internetové stránky:

<http://www.zbierka.sk/>

<http://www.finance.gov.sk/>

<http://www.ifrs.org/IFRSs/IFRSs.htm>

<http://www.fasb.org/home>

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1 Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. – strana aktív (v €)

Príloha č. 2 Súvaha spoločnosti IronMont, s. r. o. – strana pasív (v €)

Príloha č. 3 Výkaz ziskov a strát IronMont, s. r. o. (v €)

